

87/10
2000

Mygdal - et bette

MINDER: Et lille århundrede i en landsby

MYGDAL: Det var svært at finde en parkeringsplads ved forsamlingshuset for den, der kom på slaget halv otte. Inden døre var trængslen ikke mindre, og arrangørerne, Mygdal Menighedsråd og Mygdal Borgerforening, havde travlt med at finde flere stole og sætte ekstra kaffekopper ind. Selv det gamle postelin med påskriften Mygdal Forsamlingshus - som kun bruges i absolut nødstilfælde - måtte støves af og tages i brug. Der blev sendt bud til købmanden efter roulade for at supplere det hjemmebagte. Kage til kaffen må der ikke mangle, når der kaldes til samling i forsamlingshuset.

Med Edel Jensen ved klaveret og Aksel Andersen på violin stemte de 150 fremmødte i på Nu falmer skoven trind om land - kimen var lagt til en god aften.

Og en god aften blev det. Kimen var endog lagt for mange år tilbage nemlig i 1907, da Chr. Lyngsig blev født, i 1910, da Ejnar Poulsen blev født, og i 1914, da

Chr. August blev født. Lærer Olaf Nedergaard havde sammen med de tre herrer - der altid har været bosat i Mygdal - bundet en buket af glade minder.

Tidlig erindring

1. verdenskrig var en af de tidligste erindringer. Omkring samme tidspunkt blev det lovbestemt, at Odden kunne udstykkes. De mest dominerende

bygninger var dengang Odden, Odden Møllegård, mejeriet og brugsen. Der lå gårde spredt rundt omkring på egnen - små som store, lave og de fleste med stråtag. Beplantningen var minimal - dog nogle enkelte læhegn af yngre dato. En del gårde havde vindmøller til at trække tærskværket, kværnen m.v.

At færdes efter mørkets frembrud var ikke let. Der var "belragendes mørkt", som man siger på vendelbomål. Ingen oplyste veje. Ved

tællelyset kunne man dog se inden døre, og der blev stoppet, strikket, kartet, læst avis osv. ved lysets skær. Vendsyssel Tidende, Vendsyssel Venstreblad, Hjørring Amtstidende og Socialdemokraten blev læst.

Kongens vej

De fleste veje var jord- og sandveje. Af grusbelagte veje fandtes kun Kongevejen og

vejen fra Odden til kirken. Dagvognen kørte fra Hjørring til Tversted og var en del af kontakten med omverdenen.

Navnet Kongevejen kom af, at kongen kørte ad ruten, når han skulle til sit sommerhus i Skagen.

Jævnstrøm blev i starten leveret fra Skeen Møllebæk i Uggerby. Folk havde en enkelt pære i stalden og en enkelt måske i stuen.

I slutningen af 30'erne kom vekselstrøm og dermed kraft. En stor revolution med motorisering af mange

store maskiner. Chr. August husker tydeligt lokomotiven, en dampmaskine på hjul, som man siden 1920 anvendte på Odden og transporterede rundt til andre steder på egnen, så den kunne gøre nytte. Kraft afløste lokomotiven og noget af det hårde arbejde blev lidt lettere. I 1924 og 1930 fandt mange udstykninger sted. Der blev flere gårde og huse, og med udviklingen fulgte behovet for skoler, indkøbsmuligheder m.v. Mygdal var i udvikling.

Byens folk

Brugsuddeleren drev en mindre bankvirksomhed og postmester Steffensen styrede svinefolden - et opsamlingssted for landmændenes grise.

Mygdal Mejeri havde over hundrede leverandører (i dag er der godt 20 leverandører til Arla m.fl.). Mygdal Maskinsnedkeri - et af de første af slagsen nord for Limfjorden - arbejdede effektivt og installerede maskiner, der har fungeret i

"Det er vel nok lidt anderledes, end det er i dag."

Olaf Nedergaard

godt sted

over 80 år. En del er stadig intakte.

Cykelhandler Søren Pedersen var en alsidig forretning. Han handlede også med barberblade, tobak og øl (sidstnævnte vist mest for karlene efter arbejdstid). Samme Pedersen fabrikerede solide, tunge pengeskabe. Flere i forsamligen kunne meddele, at de havde et af slagsen. Mange kunne også huske sønnen Per, der selvfølgelig blev kaldt Cykel-Pier.

Chr. August sad i sognerådet en periode og kunne huske, at der i 1958 blev stemt om, hvorvidt de forretningsdrivende skulle have bevilling til salg af spiritus. Selvom Chr. August stemte for, blev det dog nedstemt.

Snakken faldt på smeden, der havde travlt med at sko heste og ordne, hvad der nu var at ordne i et landsbysamfund, og om maler Andrés sagde nogle: "Haj var i gue måler, men æ stuert svin".

Teglværket kom. Før var der drevet lidt teglværk i Odden og ved Sdr. Skole,

men nu var det med bestyrer og ca. 20 ansatte. Chr. August arbejdede der fra 1947 til 1957. Man producerede 24.000 sten pr. dag plus tegl og drænrør. Det var akkordarbejde fra kl. 7 morgen til kl. 17 aften, og på en seksdages arbejdsuge kunne man tjene 120 kr.

Leret var bakkeler. Godtnok til gule sten, men ellers ikke af det bedste. Der blev gravet ler i Holtegård, Nørregård, Odden og Brudehøj. Skulle der fabrikeres røde sten, måtte man hente leret udenfor sognet. I starten skete al transport på hestevogn, men senere kom lastbiler til.

Vognmandsforretningen har været i familiens eje i generationer, vaskehuset kunne lejes for en dag, og hele familien drog afsted med madpakke og vaskede og rullede til den store guldmedalje - en hel udflugt.

Til frysehuset blev halve grise i pakker sendt til nedfrysning, og det skete, at der blev byttet lidt rundt på pakkerne. Ved afhentning af en

nedfrosset kokkekylling protesterede en frue over pakkens udseende, men frysesemesteren sagde bestemt, at "en kok er vel da en kok", og så var den potte ude.

Minder omkring købmanden i Vandkær og Høker-Martha i Retholt blev også draget frem.

Telefon og mission

Telefoncentralen kom i 1914 - først i Degnbølgård og her efter i et hus på den modsatte side af Degnbølvej. Centralen blev nedlagt i 1970.

I fritiden var man med i sangforeningen eller skytteforeningen, og der var to idrætsforeninger. Fodboldkampene blev spillet på de bedste græsmarker rundt omkring på gårdene. Gymnastik foregik i forsamlingshuset, hvor der var ribber og redskaber.

I 1894 blev der bygget missionshus på Lyngsigvej og i 1937 på Degnbølvej. Husflidsskolen startede i Barkholt i 1930'erne og flyttede senere til byen, og i forsamlingshuset var der mange fo-

redragsaftener, dilettant og fester.

Sidst, men ikke mindst var besøgene hos naboen eller bekendte uden forudgående aftale, og det er vel nok lidt anderledes, end det er i dag, konkluderede Olaf Nedergaard. Det var før tv, og før vi allesammen fik så travlt.

Efter kaffebord og musikalsk underholdning af Edel Jensen og Aksel Andersen viste Inger Laursen lysbilleder fra forskellige steder i Mygdal tilbage fra tresserne. En fantastisk rejse gennem landskabet, private hjem, forretninger, skoler, ungdomsforeninger 4H, landbrug, mejeri osv., og mange af personerne på billederne blev genkendt af forsamligen i forsamlingshuset.

Godt tre timer forsvandt bare sådan pist på en ganske almindelig torsdag aften. og efter "Altid frejdig når du går", kunne de 150 fremmødte gå hjem. På vejen ud gik snakken lystigt med bekendte fra dengang og nu.

Jo, Mygdal er et bette godt sted.